

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 18.7.2008
COM(2008) 473 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

**az Európai Kutatási Tanács működésének kifejtéséről és az „Ötletek” egyedi
programban meghatározott célkitűzések 2007-es megvalósításáról**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Kutatási Tanács működésének kifejtéséről és az „Ötletek” egyedi programban meghatározott célkitűzések 2007-es megvalósításáról

1. Bevezetés

Az Európai Kutatási Tanács (EKT) az Európai Unió kutatási politikájának új, nagyszabású eleme. Az EKT a hetedik keretprogram rendelkezései alapján jött létre az „Ötletek” egyedi program végrehajtásának eszközeként, amely a 2007–2013-as időszakban 7,51 milliárd EUR költségvetéssel rendelkezik. Az EKT-nak – amely a független Tudományos Tanácsból és az azt támogató célzott végrehajtó struktúrából áll, továbbá a tudományos kiválóság, az autonómia, a hatékonyság, az átláthatóság és az elszámoltathatóság alapelveivel összhangban működik – az a feladata, hogy az egyes kutatócsoportok európai szintű versenyén keresztül a tudomány és a tudományos kutatás valamennyi területén az ismeretek határán folytatott legjobb kutatást támogassa.

Az „Ötletek” elnevezésű egyedi programról szóló határozat 4. cikkének (4) bekezdése a következőket mondja ki:

A Bizottság garantálja az Európai Kutatási Tanács autonómiáját és integritását, biztosítja az arra bízott feladatok megfelelő végrehajtását, valamint éves jelentést nyújt be a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az EKT működéséről és az egyedi programban meghatározott célkitűzések megvalósításáról.

Ugyanezen határozat 1. melléklete megállapítja, hogy a Bizottság a Tudományos Tanáccsal együttműködve készíti el az éves jelentést.

A Bizottság 2007-es éves jelentése, amely az EKT Tudományos Tanácsával együttműködésben készült el, tartalmazza a Bizottság által az EKT működésével és a célkitűzéseknek a fennállása első évében történő megvalósításával kapcsolatos értékelést.

2. Jog- és szervezeti alap

Az Európai Kutatási Tanácsot (EKT) hivatalosan 2007. február 2-án hozta létre a Bizottság határozata¹ a hetedik keretprogramról szóló tanácsi és parlamenti határozatnak², valamint a részvételi szabályokról szóló tanácsi és parlamenti határozatnak³, továbbá az „Ötletek” egyedi programról szóló tanácsi határozatnak⁴ megfelelően.

Ez a bizottsági határozat hivatalosan létrehozta az EKT Tudományos Tanácsát (TT), és rendelkezett a célzott végrehajtó struktúra felállításáról, valamint az EKT főtítkárának posztjáról, akinek az a szerepe, hogy segítse a Tudományos Tanácsot a Bizottsággal és a célzott végrehajtó struktúrával való eredményes kapcsolattartásban⁵.

¹ 2007/134/EK; HL L 57., 2007.2.24., 14. o.

² 1982/2006/EK, 2006.12.18., HL L 412., 2006.12.30., 1. o.

³ 1906/2006/EK, 2006.12.18., HL L 391., 2006.12.30., 1. o.

⁴ 2006/972/EK, 2006.12.19., HL L 400., 2006.12.30., 243. o. és a helyesbítés, HL L 54., 2007.2.22., 81. o.

⁵ Az EKT létrehozására való felkészülés céljából a Bizottság a hetedik keretprogramról szóló határozatot megelőzően létrehozta a Tudományos Tanács és célzott végrehajtó struktúra elődeit. A Tudományos Tanács tagjait Potočnik biztos nevezte ki 2005 júliusában, és az első ülés megtartására 2005 októberében került sor.

Egy ezt követő bizottsági határozat⁶ beiktatta az EKT első főtitkárát, akit a Tudományos Tanács függetlenül választott meg, mint a Bizottság szaktanácsadóját.

A Tudományos Tanács független, az európai kutatóközösséget képviselő szerv, amelyet több területről 22, legelismertebb tudós, mérnök és elméleti szakember képvisel, és amelynek az a feladata, hogy meghatározza az „Ötletek” egyedi programra vonatkozó tudományos stratégiát. Teljes jogkörrel rendelkezik a finanszírozandó kutatások típusára vonatkozó döntések tekintetében, és tudományos szempontból garantálja a tevékenységek színvonalát. Feladatai közé elsősorban a következők tartoznak: az éves munkaprogram és szükséges módosításainak elkészítése, beleértve a pályázati felhívásokat; a szakértői értékelés és a pályázatok értékelésének módszerei és eljárásai, a program végrehajtásának tudományos szempontból történő nyomon követése és minőségellenőrzése; valamint a kommunikáció.

Közvetlenül az EKT-t létrehozó határozat elfogadását követően a Tudományos Tanács jóváhagyta az elnök és a két alelnök megválasztását, valamint elfogadta eljárási szabályzatát, beleértve a Tudományos Tanács működésére vonatkozó rendelkezéseket; a célzott végrehajtó struktúrával az EKT főtitkárán keresztül történő kapcsolattartást; valamint az összeférhetetlenség elkerülésére és a titoktartás biztosítására irányuló magatartási kódexet és nyilatkozatot.

A Tudományos Tanács a hatékony működés, valamint a Bizottsággal és a célzott végrehajtó struktúrával (EKT-CVS) való kapcsolattartás még jobb biztosítása érdekében, továbbá az EKT létrehozásáról szóló határozat¹ 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban létrehozta az EKT igazgatótanácsát, amelyet az elnök, az alelnökök és az EKT főtitkára alkotnak. A célzott végrehajtó struktúra igazgatója meghívást kapott, hogy részt vegyen ezeken az üléseken.

A célzott végrehajtó struktúrát kis létszámú és költséghatékony külső struktúraként, a Bizottság végrehajtó szerveként – az EKT Végrehajtó Ügynöksége – kell létrehozni, amelynek az a feladata, hogy végrehajtsa az „Ötletek” programot, amíg az EKT Végrehajtó Ügynöksége működőképesé válik, az EKT-CVS funkcióit pedig a Kutatási Főigazgatóság új, 2006. október 1-jén erre a célra létrehozott igazgatósága, az S Igazgatóság látja el.

2007 folyamán a Bizottság jelentős előrehaladást ért el az EKT Végrehajtó Ügynökségének létrehozásával kapcsolatban. A Bizottság szolgálataival és a Közösség egyéb intézményeivel folytatott konzultációt követően a tagállamoknak a végrehajtó hivatalokkal foglalkozó szabályozási bizottsága november 14-én kedvező véleményt adott a javaslattervezetről. Ezután, november 27-én az Európai Parlament Költségvetési Bizottsága kedvezően szavazott a javaslattervezetről. Ezt követően, december 14-én elfogadták az EKT Végrehajtó Ügynöksége létrehozásáról szóló bizottsági határozatot⁷.

Ezenkívül a Bizottság végrehajtási rendelkezésekről szóló, EKT-specifikus határozatokat is elfogadott, elsősorban az *EKT támogatási megállapodást*, amely a felderítő kutatási projektekre vonatkozik, valamint a kapcsolódó *EKT kiegészítő megállapodást*, amely meghatározza a fogadó szervezet kutatásvezetővel kapcsolatos kötelezettségeit⁸; továbbá az

⁶ C(2007)4670-3, 2007.10.15., nem tették közzé.

⁷ 2008/37/EK; HL L 9., 2008.1.12., 15. o.

⁸ Legutóbb a 2007.7.31-i C(2007)3598 határozattal módosított, 2007.4.16-i C(2007)1625 határozat, nem tették közzé.

„Ötletek” egyedi programhoz tartozó pályázatok benyújtására, valamint a kapcsolódó értékelési, kiválasztási és odaítélési eljárásokra vonatkozó EKT-szabályokat⁹.

3. EKT-stratégia, munkaprogram és a szakértői értékelés módszertana

Stratégia

A Tudományos Tanács felelős az EKT tudományos stratégiájának meghatározásáért, beleértve az „Ötletek” éves munkaprogram létrehozását. 2007 folyamán a Tudományos Tanács plenáris ülés keretében 8 alkalommal ült össze. A Tudományos Tanács által létrehozott EKT-igazgatótanács az év során 10 alkalommal ült össze, hogy megtervezze a Tudományos Tanács üléseit és kapcsolatot tartson a célzott végrehajtó struktúrával.

Az „Ötletek” egyedi program célkitűzéseinek megfelelően a Tudományos Tanács két „alapvető” finanszírozási rendszert dolgozott ki, amelyek a kutatók általi javaslatok elvén alapulnak, lehetővé téve az egyes nemzeti vagy transznacionális csoportokat vezető kutatók számára, hogy alulról kezdeményezett („bottom-up”) (azaz előre meghatározott témák nélküli) kutatási projekteket indítványozzanak, beleértve a nagy kockázattal járó, interdiszciplináris projekteket, amelyeket kizárólag a kiválóság kritériuma szerint értékelnek:

Az EKT által az induló független kutatóknak nyújtott támogatás („ERC Starting Grants” (StG)): állampolgárságuktól függetlenül a tagállamokban és a társult országokban tartózkodó vagy oda költöző kiváló kutatók egyéni karrierjének támogatása, akik saját önálló kutatócsoportjuk kialakításának vagy megszilárdításának, illetve a szakterülettől függően saját önálló kutatási programjuk kialakításának szakaszában tartanak.

Az EKT által a tapasztalt kutatóknak nyújtott támogatás („ERC Advanced Grants” (AdG)): a tagállamokban és a társult országokban kiváló, innovatív, kutatók által javasolt, olyan tapasztalt vezető kutatók által irányított kutatási projektek támogatása, akik már önálló kutatásvezetők; korhatár nincs meghatározva.

Ezek a finanszírozási rendszerek arra szolgálnak, hogy a tudomány és a tudományos kutatás minden területén a kutatás kiválóságát támogassák, valamint biztosítsák a megfelelő humán erőforrást egyrészt azáltal, hogy a humántőke Európában maradjon, másrészt azáltal, hogy külföldről fokozatosan bevonják a mostani és a jövő generáció legtehetségesebb kutatóit. Jelentős összegeket (az StG esetében 5 éven keresztül legfeljebb évi 400 000 EUR, az AdG esetében pedig 5 éven keresztül legfeljebb évi 500 000 EUR) és rugalmas feltételeket biztosítanak. Ezeket a programokat a hetedik keretprogram időtartamára tervezték, amely során a pályázati felhívások költségvetése fokozatosan nő, a pályázati felhívások határidejét évenként határozzák meg, ami nagymértékű folytonosságot és kiszámíthatóságot jelent a kutatótársadalom számára.

Munkaprogramok

A Tudományos Tanács a fenti stratégia alapján alakította ki az EKT/„Ötletek” program 2007-es és 2008-as munkaprogramját.

⁹ Legutóbb a 2007.9.27-i C(2007)4429 bizottsági határozattal módosított, 2007.6.6-i C(2007)2286 határozat, nem tették közzé.

A 2007-es „Ötletek” munkaprogramot, amely elindította az induló kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó első pályázati felhívást, a Tudományos Tanács (amely elődként működött) 2006 októberében továbbította a Bizottságnak. A szolgálatok közötti konzultációt és a programbizottság véleményét követően a Bizottság 2006 decemberében elfogadta az ideiglenes munkaprogramokat, majd 2006. december 22-én közzétették a pályázati felhívásokat. A hetedik keretprogram, az egyedi programok és a részvételi szabályok hatálybalépését, valamint az EKT hivatalos létrehozását követően a 2007-es „Ötletek” munkaprogramot 2007. február 26-án változtatás nélkül elfogadták¹⁰, majd 2007. október 2-án módosították¹¹.

A 2008-as „Ötletek” munkaprogramot¹², amely elindította a tapasztalt kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó első pályázati felhívást, a Tudományos Tanács 2007 októberében átadta a Bizottságnak, és azt a Bizottság 2007. november 29-én módosítások nélkül elfogadta. A 2008-as munkaprogram magában foglalta a koordinációs és támogatási intézkedésekre vonatkozó pályázati felhívást is, hogy létrejöjjön a projektek, tanulmányok és a kapcsolódó kezdeményezések gyűjteménye, amely hozzájárul az EKT-tevékenységek hatásának értékeléséhez, és fontos bizonyítékot szolgáltat az EKT féléidős felülvizsgálatához (lásd az alábbi 7. pontot). Ezenkívül a munkaprogram tartalmazott konkrét jogalanyok (megnevezett kedvezményezettek) tevékenységének támogatására irányuló fellépéseket is a Tudományos Tanács elnökének és alelnökeinek a munkahelyükön nyújtandó támogatás érdekében¹³.

A szakértői értékelés módszertana

Mivel az EKT szakértői értékelési folyamatának minősége és a kutatóközösségen belül ezáltal létrehozott bizalom döntő fontosságú lesz az EKT célkitűzéseinek elérése szempontjából, a Tudományos Tanács gondosan odafigyelt az EKT szakértői értékelés módszertanára. Elfogadta a szakértői értékelést végző magas szintű csoportok struktúráját, amely kiterjed a kutatási tudományterületek összességére, és három fő kutatási terület – természettudomány és műszaki tudományok, élettudományok és társadalomtudomány, valamint humántudományok – keretében szerveződik. A csoportokat a Tudományos Tanács által javasolt, az EU-n belül és kívül tevékenykedő, legelismertebb tudósok, mérnökök és elméleti szakemberek alkotják.

Mindegyik csoport tevékenysége több témát ölel fel annak biztosítása érdekében, hogy a kiváló minőségű, interdiszciplináris javaslatok megfelelő figyelmet kapjanak. Az induló kutatóknak szóló első EKT-támogatáshoz húsz, az összes tudományos területet tartalmazó csoport jött létre. A pályázati felhívás tapasztalatai alapján a tapasztalt kutatóknak szóló első EKT-támogatás esetében a csoportok számát 25-re növelték.

4. Programvégrehajtás

Az EKT-CVS felelős a programnak az éves munkaprogramban meghatározottak szerinti adminisztratív végrehajtása és megvalósítása minden vonatkozásáért. Feladata különösen az értékelési eljárások, a szakértői értékelési és a kiválasztási folyamat végrehajtása a Tudományos Tanács által megállapított alapelveknek megfelelően, valamint a támogatások pénzügyi és tudományos irányításának biztosítása.

¹⁰ C(2007)561, 2007.2.26., nem tették közzé.

¹¹ C(2007)4467, 2007.10.2., nem tették közzé.

¹² C(2007)5746, 2007.11.29., nem tették közzé.

¹³ Ezeket a támogatásra irányuló cselekvéseket követték az SSA-k, amelyeket a hatodik keretprogram alapján hasonló céllal előkészítő intézkedésként hoztak létre.

2007-ben a fő tevékenységek közé a Tudományos Tanácsnak nyújtott adminisztratív támogatás, az induló kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó első pályázati felhívás végrehajtása, többek között a pályázati felhívások irányításának és a szakértői értékelési rendszereknek az operatív kidolgozása, a tapasztalt kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó első pályázati felhívás előkészítése, a tudományos közösséggel folytatott kommunikáció, valamint az eljárások és folyamatok integritásának biztosítása tartozott.

Az induló független kutatók EKT-támogatására vonatkozó pályázati felhívás

Az induló független kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó pályázati felhívást 2006. december 22-én tették közzé 2007. április 25-i határidővel, az előírányzott költségvetés 290 millió EUR volt; az EKT-CVS megvalósította az EKT szakértői értékelési rendszerét, beleértve az értékelést végző csoportok tagjainak kijelölését a Tudományos Tanács által meghatározottak szerint.

Összesen 9 167 pályázat érkezett, amelyek közül a támogathatósági ellenőrzést követően 8 794 pályázattal kapcsolatban végeztek el két szakaszból álló szakértői értékelést. Az első szakasz végén 559 sikeres pályázót (6%) kértek fel arra, hogy a 2007. szeptember 17-i határidőig részletesebb pályázatot nyújtson be. A szakértői értékelés második szakasza külső független értékeléseket foglalt magában, amelyeket az értékelő csoport tagjai és szakértők, valamint az adott értékelő csoport keretében egyéni interjúk¹⁴ segítségével hajtottak végre az értékelő csoport végleges megbeszélését és a rangsorolást megelőzően.

A munkaprogrammal összhangban az értékelő csoportok minden egyes sikeres pályázattal kapcsolatban javaslatot tettek a támogatás mértékére vonatkozóan, figyelemmel az EKT-CVS által a részvételi szabályoknak megfelelően a bérköltségek következetes és megfelelő kezelésének biztosítása érdekében bizonyos esetekben elvégzett technikai kiigazításokra is. Mivel a pályázatok átlagosan valamivel több mint 1 millió EUR támogatást kapnak, és a harmadik országok rendelkezésére álló bevételek egy részének a pályázati felhívásokkal kapcsolatos előírányzott költségvetéshez¹⁵ való hozzáadása miatt várhatóan körülbelül 300 pályázat részesül majd támogatásban, szigorúan a szakértői értékelést végző csoportok által meghatározott rangsor szerint. E projektek közül egy külső etikai bizottság 95-öt világított át, majd 40-nel kapcsolatban végeztek teljes körű etikai felülvizsgálatot. Egy projekt emberi embrionális ossejtek felhasználását foglalja magában, ezt a projektet be fogják nyújtani a programbizottsághoz véleményezésre a szabályozó hatóság jóváhagyása céljából.

Jogorvoslat

Az EKT jogorvoslati eljárásokat vezetett be a hetedik keretprogramhoz létrehozott minta alapján¹⁶. A jogorvoslati bizottságnak az „Ötletek” egyedi programmal foglalkozó csoportja a benyújtott 9 167 pályázattal kapcsolatban a szakértői értékelés 1. szakaszát követően 245 jogorvoslati kérelmet vizsgált meg; ez az összes pályázatnak hozzávetőleg a 3%-át teszi ki. A jogorvoslati bizottság úgy határozott, hogy ezek közül 15 esetben (a panaszok 6%-a; a beérkezett pályázatok 0,16%-a) volt szükség újraértékelésre, aminek következtében 1 pályázat

¹⁴ Az „Ötletek” munkaprogramot (C(2007)4467, 2007.10.2.) és a pályázatok benyújtására vonatkozó EKT-szabályokat (C(2007)4429, 2007.9.27) módosították, hogy rendelkezzenek az EKT értékelő csoportjával folytatandó brüsszeli interjúra meghívott pályázók útiköltségeinek visszatérítésére vonatkozóan.

¹⁵ A munkaprogram átdolgozására vonatkozó bizottsági határozat, C(2008)1640, 2008.4.29., a pályázati felhívással kapcsolatban rendelkezésre álló teljes költségvetés 335 millió euróra emelkedett.

¹⁶ HL L 391. és HL L 400., 2006.12.30. (EK-, illetve Euratom-szabályok), valamint az Euratommal kapcsolatos helyesbítés HL L 54., 2007.2.22., 4. o.

került a 2. szakaszba¹⁷. Az értékelési eljárások 2. szakaszát követően a jogorvoslati bizottsághoz 27 ügy érkezett, amelyeket megvizsgáltak, de egyet sem hagytak jóvá¹⁸.

A támogatások kezelése

Az EKT-CVS a bevált gyakorlat és adott esetben a folyamatok egyszerűsítése alapján a támogatások pénzügyi és tudományos irányítására vonatkozó eljárásokat is kidolgozott. Eszközöket tervezett és vezetett be az EKT-CVS számára az EKT támogatási megállapodások előkészítéséhez, valamint a támogatásoknak az „Ötletek” egyedi program alapján létrehozott alapelvek szerinti hatékony kezeléséhez, ami lehetővé teszi, hogy a kutatási projektek rendkívül rugalmas, teljes mértékben elszámoltatható módon működjenek.

Az EKT-támogatásokat a projektek időtartama során tudományos és pénzügyi ellenőrzésnek is alávetik. Annak érdekében, hogy a kutatásvezetőre minimális adminisztratív követelmény háruljon, az esetek többségében csak félidős tudományos jelentés elkészítését írták elő. A tudományos szempontokkal és a források felhasználásával kapcsolatban gyakrabban készítenek majd jelentést, a fogadó intézmény a pénzgazdálkodással kapcsolatos jelentési időszak végén benyújtja a vonatkozó információkat. Annak biztosítása érdekében, hogy a kutatásvezetők igazodhassanak a tudományos fejleményekhez és kiszámíthatatlan végeredménnyel járó munkát is elvégezhesse, a projekttel kapcsolatos kifizetéseket nem teljesítendő feladatokhoz kötik, hanem a projektre irányuló erőfeszítésekhez és a forrásfelhasználáshoz (finanszírozás).

A tapasztalt kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó pályázati felhívás

A tapasztalt kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó pályázati felhívást 2007. november 30-án tették közzé három különböző, az adott területtől (természettudomány és műszaki tudományok, élettudományok és társadalomtudomány, valamint humántudományok) függő, 2008. tavaszi határidővel. A pályázati felhívás egy szakaszból álló pályázati eljárást (a pályázóknak a határidőre be kell nyújtaniuk a teljes pályázatot az összegzéssel és a tudományos irányítással kapcsolatos tapasztalataikat igazoló bizonyítékokkal együtt), valamint két szakaszból álló értékelést foglal magában.

5. Kommunikáció

2007 folyamán jelentős erőfeszítésekre került sor annak érdekében, hogy a tudományos közösség ténylegesen értesüljön az EKT tevékenységeiről és ezekre felhívják a nagyobb nyilvánosság figyelmét.

2007 során számos kommunikációs eszközt, terméket és csatornát fejlesztettek ki az EKT-val kapcsolatos információk terjesztése céljából. Ezek közé tartozik az EKT weboldalának kialakítása a <http://erc.europa.eu> honlapon, amely 2007. február 14. óta működik¹⁹; a nemzeti kapcsolattartó pontok (EKT NKP-k) létrehozása több mint 36 országban (27 EU-tagállamban, 9 társult országban és néhány harmadik országban); a Tudományos Tanácsot bemutató brosúra összeállítása és széles körű terjesztése 75 000 európai ponthoz, többek között a kutatás, a politika és a gazdaság terén a legfontosabb érdekeltekhez; valamint az EKT-val kapcsolatos figyelemfelkeltő kampány elindítása, amely az induló kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó első pályázati felhívást helyezi a középpontba, 23 országban több mint 90 előadásra került sor az FP7-tel és az EKT-val kapcsolatos bevezető rendezvényeken,

¹⁷ Az első szakaszban 1 kérelem van függőben (az ombudsman elé terjesztett 485/2008/(IG)IP sz. ügy)

¹⁸ A jogorvoslati eljárásokkal kapcsolatos információk a CORDIS weboldalán érhetők el:

¹⁹ http://cordis.europa.eu/fp7/ideas/redress_en.html

A CORDIS weboldalán kap helyet.

valamint 5 000 posztot osztottak szét, amelyekben ismertették a pályázati felhívást a kutatóintézetekkel és a közvetítőikkel.

2007. február 27–28-án Berlinben a Deutsche Forschungsgemeinschaft, DFG (Német Kutatási Alapítvány) és az Európai Bizottság közös szervezésében az EKT-val kapcsolatban egy nagyon sikeres indító konferenciát rendeztek.

6. Források

2007 folyamán az S Igazgatóság alkalmazottainak száma 84-ről 108-ra emelkedett; ami, tekintettel az első pályázati felhívásra beérkezett és értékelt pályázatok számára, valamint az EKT struktúráinak, rendszereinek és eljárásainak létrehozásához szükséges erőfeszítésre, rendkívül „karcsú” szervezetet tükröz²⁰.

Az „Ötletek” program működési célú előirányzatait, a 266 790 220 EUR összegű kötelezettségvállalást és az 1 372 598 EUR összegű kifizetést teljes mértékben teljesítették (99,99%, illetve 99,11%).

7. Az EKT ellenőrzése és értékelése

2007 folyamán intézkedésekre került sor annak biztosításához, hogy az EKT műveletei hatékonyak és átláthatóak legyenek, valamint hogy az EKT elszámoltatható legyen, továbbá hogy valódi „tanuló szervezetként” működjön, folyamatosan értékelje az eredményeket, valamint a tapasztalatok alapján igazítsa ki és fejlessze az eljárásokat.

A Tudományos Tanács rendszeresen jelentést tett a Bizottság számára a szokásos rendben (különösen a munkaprogram elfogadása, a támogatási megállapodás és a pályázatok benyújtására vonatkozó szabályok elfogadása), valamint rendkívüli üléseken, amelyeken a Tudományos Tanács elnöke és alelnökei is részt vettek.

Az „Ötletek” programbizottság – amelynek tagjai 2006 végén informális találkozót tartottak – üléseire március 26-án és szeptember 27-én került sor. A programbizottság (amely általában tanácsadóként működik) előírásszerű tevékenységén kívül ezeket az üléseket úgy szervezték meg, hogy a bizottság teljes körű tájékoztatást kapjon az „Ötletek” program végrehajtásáról és az EKT-ról, valamint hogy a bizottság és az EKT Tudományos Tanácsa és főtitkára, valamint az EKT-CVS között nyílt információcsere jöjjön létre a stratégiai és működési kérdésekkel kapcsolatban.

A Tudományos Tanács gondosan figyelembe vette az induló kutatóknak szóló EKT-támogatás első pályázati felhívásával kapcsolatos tapasztalatokat és a végeredményt annak érdekében, hogy a tanulságok beépüljenek az EKT finanszírozási rendszereibe és eljárásaiba; például finomításokat vezettek be a támogatás iránti igények és a rendelkezésre álló költségvetés közötti megfelelőbb egyensúly megteremtéséhez. Így a 2008-as munkaprogram alapján a tapasztalt kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó első pályázati felhívásba számos egyedi intézkedést építettek be, valamint finomításokra fog sor kerülni az induló kutatóknak szóló EKT-támogatásra vonatkozó második pályázati felhívás tekintetében.

²⁰

Ennek figyelembevételével 2007 során az S igazgatóság a 6. keretprogram NEST-tel (új és kialakulóban lévő tudomány- és technológiaterületek) kapcsolatos tevékenysége szerinti projektek irányításáért is felelt, elsősorban a célzott végrehajtó struktúra pénzgazdálkodási képességeinek az EKT-projektek végrehajtását megelőző időszakban történő kialakítása és fenntartása érdekében.

Ezenkívül az EKT-CVS is intézkedéseket tesz az adminisztratív eljárások egyszerűsítése érdekében, például a szakértők és bírálók kijelölése és fizetése tekintetében, hogy a műveletek eredményesek és hatékonyak legyenek.

A Tudományos Tanács és az EKT-CVS a Kutatási Főigazgatóság értékelő egységével szorosan együttműködve tette meg az első lépéseket az EKT megfelelő ellenőrzési, vizsgálati és értékelési keretének, valamint az „Ötletek” egyedi program végrehajtásának kidolgozása érdekében. A cél a jövőbeni stratégiakészítés támogatása, valamint az eljárások hatékonyságával és a döntéshozatal végeredményével kapcsolatos folyamatos visszajelzés biztosítása, egyrészt a folyamatos tanulás és alkalmazkodás, másrészt hosszabb távon az utólagos értékelés eszközeként.

E gyakorlat kialakulásának elősegítése érdekében a 2008-as „Ötletek” munkaprogram 2007 novemberében koordinációs és támogatási intézkedésekre vonatkozó pályázati felhívást tett közzé 2008. március 6-i határidővel, hogy létrejöjjön a projektek, tanulmányok és a kapcsolódó kezdeményezések gyűjteménye, amely hozzájárul az EKT és az „Ötletek” program hatásának nyomon követéséhez, vizsgálatához és értékeléséhez.

8. Következtetések és 2008-ra vonatkozó kilátások

A Bizottság elmondhatja, hogy 2007 folyamán az előirányzott időkeretnek megfelelően sikeresen létrehozták az EKT fő intézményi alapjait, és a programot az „Ötletek” egyedi programban meghatározott elvek szerint végrehajtották.

Az „Ötletek” program végrehajtása, valamint az EKT Végrehajtó Ügynöksége autonóm, független szervként való létrehozása során szilárd és hatékony együttműködés alakult ki a Tudományos Tanács és az EKT-CVS között.

Az induló kutatóknak szóló támogatásra vonatkozó pályázati felhívás iránti hatalmas érdeklődés nagyon korai és potenciálisan érzékeny szakaszban jelentett óriási terhelést az EKT műveletei szempontjából, a szakértői értékelési folyamat tesztelésével, az adminisztrációra és az értékelő csoportokra nehezedő munkateherrel, valamint komoly logisztikai kihívásokkal.

Az EKT-CVS és a Kutatási és Technológiafejlesztési Főigazgatóság egyéb támogató szolgáltatásai (főleg az IT-infrastruktúra: a pályázatok elkészítéséhez és beadásához szükséges elektronikus beadási rendszer és az értékelést támogató szolgáltatás) mindazonáltal rendkívül jól megállták a helyüket, és lehetővé tették, hogy a szakértői értékelést az eredeti ütemterv és igen szigorú minőségi előírások szerint végezzék el, és ez volt maguknak az értékelő csoportoknak is a véleménye, amelyet a jogorvoslati eljárás során jóváhagyott ügyek viszonylag alacsony száma is megerősített.

2008-ban tovább fognak fejlődni a struktúrák, mechanizmusok és az irányítás, ami dinamikus és kihívásokat jelentő környezetet teremt az EKT számára, ahogy továbbhalad az igazgatási autonómia elérése felé vezető úton. 2008 elején a Kutatási Főigazgatóság újabb bizottsági határozatot fog előterjeszteni a feladatoknak a Végrehajtó Ügynökségre történő átruházásáról. 2008 folyamán, ahogy előrelépés történik az EKT Végrehajtó Ügynökségének hivatalos létrehozása és megbízása felé, az S Igazgatóság jelenlegi feladatai átkerülnek az Ügynökséghez, és további alkalmazottak felvételére kerül sor. Az S Igazgatóság feloszlik, amint az EKT Végrehajtó Ügynöksége – mint EKT-CVS – kész átvenni a helyét. A Bizottság elkötelezett aziránt, hogy hatékony és eredményes struktúrát alakítson ki, ugyanakkor biztosítsa az „Ötletek” program végrehajtását, és 2008 során biztosítani fogja az e célok eléréséhez szükséges támogatást.

Ezenkívül a Bizottság 2008-ban közleményt terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé egy az EKT struktúráival és mechanizmusaival kapcsolatban független külső szakértők által a tudományos kiválóság, autonómia, hatékonyság és átláthatóság kritériumai alapján 2010-ig elvégzendő felülvizsgálat módszertanáról és feladatköréről, amely kifejezetten vizsgálni fogja a Végrehajtó Ügynökségen alapuló struktúra előnyeit és hátrányait a Szerződés 171. cikkére épülő alternatív struktúrával szemben.

A kommunikáció jelenleg és a későbbiekben is központi feladat az EKT európai és Európán kívüli elismertségének, valamint kedvező megítélésének biztosítása érdekében, ami nagymértékben stratégiájának és műveleteinek minőségén, továbbá hosszabb távon az európai kutatásra gyakorolt hatásán fog alapulni. 2008-tól megkezdődnek az EKT által finanszírozott felderítő kutatási projektek, és az EKT be fogja mutatni a sikeres kutatásvezetőket és projekteket, amelyek az európai kutatási kiválóság, a figyelemfelkeltés és a potenciális pályázók ösztönzése tekintetében viszonyítási alapul és esettanulmányul szolgálnak majd.

Összességében az EKT a 2007 folyamán elért eredményei révén nagyon magas normákat szabott meg. A kihívást továbbra is az jelenti a Bizottság és az EKT számára, hogy 2008 során hatékony és eredményes előrelépést érjen el egy működési szempontból független igazgatási egység megvalósítása tekintetében, valamint hogy Európa versenyképessége és növekedése szempontjából egy uniós szintű felderítő kutatási program hozzáadott értéket és lehetőségeket teremtsen.